

And now that we are established according to *Rabi Shimon* it is permitted even initially

Overview

The גמרא concluded that since we follow the view of ר"ש that a מתכוין is permitted even לכתחלה (even on an earthen floor), so therefore מותר, so therefore ריבויץ is permitted even לכתחלה (even on an earthen floor). Tosfos discusses what is the ruling regarding כיבוד (sweeping).

בעל הלכות גדולות¹ שרי כיבוד מהאי טעמא² אפילו בדהוצין³ -

The ג"ה permitted sweeping even with הוצין for this reason that the הלכה is כר"ש -

Tosfos disagrees:

ואין נראה לרבינו יצחק דבפרק כל הכלים (לקמן דף קכד, ב) אמר רבי אליעזר⁴ -

And the ר"י disagrees; for ר"א maintains -

אף מכבדות של תמרה מותר לטלטלן -

‘It is permitted to move even brooms made from date palm leaves’ -

ופריך אי מחמה לצל בהא לימא רבי אליעזר אפילו בשל תמרה⁵ -

And the גמרא there asked, ‘did ר"א mean that one may move these brooms from the sun into the shade (so they won't spoil); can we say that ר"א permitted to move even a תמרה broom from לצל?’ This concludes the גמרא. The ר"י continues with his question -

משמע דפשיטא ליה דליכא מאן דשרי אפילו לרבי שמעון משום דהוי מלאכתו לאיסור -

It seems that it is obvious to the גמרא there that there is no one who will permit moving this broom even מחמה לצל (who maintains מותר), because the broom is a כלי which is מלאכתו לאיסור -

ואי שרי לכבד⁶ הוי מלאכתו להיתר -

But if as the ג"ה maintains that it is permitted to sweep with הוצין (according to ר"ש), so the broom is מלאכתו להיתר and one should be permitted to move it even מחמה לצל -

אלא ודאי כיבוד אסור לכולי עלמא מפני שמזיז עפר ממקומו -

¹ The ג"ה was written, according to most opinions, by ר' שמעון קיירא; others attribute its authorship to גאון ר' יהודאי הכהן גאון.

² The ג"ה assumes that the איסור כיבוד is because of אשוויי גומות, therefore since we follow ר"ש that מותר, so therefore ריבויץ is permitted, just as ריבויץ is permitted.

³ הוצין are the leaves of date palms [which are made into a broom for sweeping].

⁴ A marginal note amends this ר' אליעזר and the following one to read ר' אלעזר (the אמורא).

⁵ The rule is that a כלי שמלאכתו לאיסור (a hammer for instance) may be moved לצורך גופו (to chop nuts) or לצורך מקומו (it should not be stolen). However a כלי שמלאכתו להיתר (like spoons) may be moved even לצורך עצמו (the place is needed for something else); however one cannot move a כלי שמלאכתו לאיסור (it should not be stolen). However a כלי שמלאכתו להיתר (like spoons) may be moved even לצורך עצמו (the place is needed for something else); however one cannot move a כלי שמלאכתו לאיסור (it should not be stolen).

⁶ According to the ג"ה one is permitted to sweep with a broom because we follow the ruling of ר"ש that אין מתכוין מותר, so therefore ריבויץ is permitted, just as ריבויץ is permitted. (see footnote # 2), therefore the broom is a כלי שמלאכתו להיתר; it is designated to do permissible work.

Rather we must **certainly** assume **that sweeping is forbidden according to everyone** even ר"ש; the reason is **because he is moving the earth away from its place**⁷ (but not because of גומות אשוויי) -

ולא שרינן הכא לרבי שמעון אלא דווקא⁸ ריבוי:

And here we only permit ריבוי according to ר"ש, but not כיבוד.

Summary

The בה"ג permits sweeping with a broom while the ר"י prohibits it because it is moving מוקצה, making it a לאיסור, thus explaining why it cannot be moved לצל מחמה.

Thinking it over

What approach can be taken to justify the view of the בה"ג?

⁷ The עפר (earth) is מוקצה and one may not move מוקצה, therefore the broom is a לאיסור. The rule of אין מתכוין has no bearing here (for he is מתכוין to move the מוקצה earth).

⁸ By ריבוי, however, one is not moving any earth directly, therefore there is no איסור מוקצה; only the possibility of ר"ש according to מותר it is an אין מתכוין, however since it is an אשוויי גומות